

**Monografia historyczna Pszowa  
oraz zarys historyczny  
gminy i parafii Krzyżkowice  
w opracowaniu źródłowym  
Ludwika Musioła**

**Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej  
Haus der Deutsch-Polnischen  
Zusammenarbeit**

**PL - 45-068 Opole, ul. 1-go Maja 13/2**

**TAURUSS-PRESS spółka cywilna  
Pszów – 1998**

## A. WSTĘPNE WIADOMOŚCI

### Słowo wstępne

# PSZÓW

**Monografia historyczna  
opracowana źródłowo – 1968 r.**

## Spis treści

### A. Wstępne wiadomości

- Słowo wstępne
- Spis treści
- Spis źródeł i literatury

### B. Część tekstowa

- I. Dzieje gminy Pszów w zarysie
- Położenie geograficzne Pszowa i rola osobliwego krajobrazu pszowskiego w czasach starożytnych
- Nazwa "Pszów"
- Pszów stary, przedkolonizacyjny
- Osadzenie nowej wsi Pszów po 1265 r.
- Sołectwo wolne w Pszowie
- Ludność Pszowa (kategorie gospodarcze, nazwiska pszowian)
- Stosunki społeczne w dawnych czasach w Pszowie
- Karczma w Pszowie
- Właściciele (dziedzice) dóbr pszowskich
- Dwór w Pszowie i urzędnicy dominialni
- Lasy pszowskie
- Samorząd gminny
- Pieczęcie gminne Pszowa i Dołów
- Początki niektórych urzędów społecznych (gminnych) w Pszowie (w skrócie)
- Statystyka ludności Pszowa
- Pszowskie Doły (gmina i dzielnica) oraz młyny pszowskie
- Zmiany gospodarczego oblicza Pszowa w związku z górnictwem
- Zmiany w gospodarczym obliczu Pszowa w związku z jego charakterem jako miejsca pątniczego
- Dawna szkoła świecka pruska w Pszowie (po 1765 r.)
- Polska szkoła w Pszowie od 1922 r.
- Niektóre słynniejsze osobistości związane z Pszowem
- II. Dzieje kościoła i parafii pszowskiej
- Krótki pogląd na ogólne losy kościoła pszowskiego
- 1) Wiek średni
- 2) Reforma Luterańska oraz kontrreformacja
- 3) Zwrot w dziejach parafii w związku z charakterem pątniczym kościoła pszowskiego
- 4) Okres okupacji 1939 – 1945 r.

- Początki parafii pszowskiej
- Najstarsze źródłowe wzmianki o kościele parafialnym w Pszowie
- Obwód czyli zasięg parafii pszowskiej
- Budynek starego kościoła parafialnego pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Pszowie
- Urządzenie wnętrza starego murowanego kościoła Wszystkich Świętych w Pszowie
- Przynależność dekanalna
- Starożytny kościółek św. Krzyża
- Obraz Matki Boskiej Pszowskiej łaskami słynący
- Budowa kościoła Mariackiego w Pszowie
- Prace około urządzenia wnętrza kościoła Mariackiego aż do nowszych czasów
- Budowa wieży kościoła
- Plebania i zabudowania gospodarcze
- Święci patronowie kościoła pszowskiego
- Uposażenie kościoła pszowskiego
- Uposażenie proboszcza pszowskiego w dawniejszych czasach
- Proboszczowie przy kościele parafialnym w Pszowie
- Wikarzy i inni duchowni w Pszowie
- Księża, pochodzący z Pszowa (rozdział do uzupełnienia)
- Kościelni; zarząd i rada kościelna
- Okres ostatniej wojny 1939 – 1945 w parafii pszowskiej (pióra ks. kanonika Knosały)
- Organy, organisci i śpiew kościelny
- Dzwony kościelne
- Cmentarze
- Zakład im. Rodziny Św. w Pszowie
- Dom związkowy
- Kalwaria pszowska
- Dawna szkoła parafialna (kościelna) w Pszowie
- Niektóre osobliwości dotyczące nabożeństw i praktyk religijnych w kościele pszowskim (XVII i XVIII w.)
- Misje Święte etc.
- "Obwód pątny"
- (przypiski są umieszczone na końcu części tekstowej)

C. Dodatek: zbiór dokumentów i materiałów w pełnym brzmieniu oryginałów, odnoszących się zwłaszcza do dziejów kościoła.

# **Z PRZESZŁOŚCI GMINY I PARAFII KRZYŻKOWICE**

**Krótki zarys historyczny  
opracował źródłowo Ludwik Musioł**

**Katowice – Ligota 1965 r.**

## Spis treści

Wstępne objaśnienie.

Spis źródeł.

Spis treści.

### I. Z przeszłości gminy Krzyżkowice.

\*Rozważania nad najstarszą historią Krzyżkowic.

Właściciele dóbr rycerskich Krzyżkowice.

Dwór i folwark w Krzyżkowicach.

Samorząd gminny. Pieczęć gminna.

Uwolnienie chłopów z poddaństwa i zniesienie serwitutów.

Szkoła w Krzyżkowicach.

Oświata szkolna ludności Krzyżkowic w 1871 roku.

Nieco statystyki.

### II. Z przeszłości kościelnej Krzyżkowic.

Przynależność do parafii w Pszowie.

Nowy kościół w Krzyżkowicach (budowa, urządzenie).

Plebania i zabudowania gospodarcze. Cmentarz.

Duchowni. Administratorzy i proboszczowie przy kościele w Krzyżkowicach.